

Zagadnienia Doradztwa Rolniczego

KWARTALNIK

4'12⁽⁷⁰⁾

CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO

STOWARZYSZENIE EKONOMISTÓW ROLNICTWA I AGROBIZNESU

Wydawcy:

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Poznaniu

61-659 Poznań, ul. Winogrody 63

tel.: 61 823 20 81 fax: 61 820 19 71

e-mail: kwartalnik@cdr.gov.pl www.cdr.gov.pl

Stowarzyszenie Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu

60-637 Poznań, ul. Wojska Polskiego 28

tel.: 61 848 71 13 fax: 61 848 71 13

e-mail: sekretariat@seria.home.pl www.seria.home.pl

Rada Programowa:

Edward Arseniuk, Mirosław Drygas, Maria Fazikova, Elena Horská,

Michał Jerzak, Edmund Kaca, Antonina Kalinichenko, Józef Kania,

Andrzej Kowalski, Stanisław Krasowicz, Jędrzej Krupiński,

Krystyna Krzyżanowska, Marek Mrówczyński, Walenty Poczta

Zespół Redakcyjny:

Redaktor naczelny: Andrzej P. Wiatrak

Sekretarz redakcji i redaktor językowy: Anna Kęszycka

Redaktorzy tematyczni:

Agronomia: Eugeniusz K. Chyłek, Ryszard Jaworski, Stefan Pruszyński

Doradztwo: Wenancjusz Kujawiński, Edward Matuszak, Sławomir Zawisza

Ekonomia: Roman Sass, Andrzej P. Wiatrak, Feliks Wysocki

Problematyka społeczna: Aleksandra Swulińska-Katulska, Sławomir Zawisza

Statystyka: Andrzej P. Wiatrak, Feliks Wysocki

Wspólna Polityka Rolna: Eugeniusz K. Chyłek, Andrzej P. Wiatrak, Roman Sass

© Copyright by Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Poznaniu
& Stowarzyszenie Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu 2012

Projekt graf., skład komputerowy:

Alicja Zygmantowska

Druk:

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Poznaniu

Zlecenie nr 3/2013, nakład 1100 egz.

*Gzytelnikom i sympatykom
„Zagadnień Doradztwa Rolniczego”
dziękując za życzliwość i dotychczasową współpracę
życzymy optymizmu, szczęścia, realizacji planów
oraz wielu sukcesów w życiu osobistym
i zawodowym w 2013 Roku.*

*Zespół Redakcyjny
„Zagadnień Doradztwa Rolniczego”*

Poznań, grudzień 2012 rok

SPIS TREŚCI

OD REDAKCJI	7
ARTYKUŁY	
Jaki system doradztwa rolniczego w Polsce po 2013 roku? Stanowisko Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowane dla Senackiej i Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi	9
EUGENIUSZ KAROL CHYŁEK: Kierunki rozwoju doradztwa rolniczego w Polsce	22
MIROSŁAW DRYGAS: Perspektywy rozwoju doradztwa rolniczego w Polsce po 2013 roku w świetle wymogów Komisji Europejskiej	42
JÓZEF KANIA: Status prawny doradztwa rolniczego w Polsce oraz jego rola we wdrażaniu instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej	62
BEATA JEŻYŃSKA: System doradztwa rolniczego w założeniach pakietu legislacyjnego WPR 2020	74
INFORMACJE	
Jaki system doradztwa rolniczego w Polsce po 2013 roku? Dyskusja na temat systemu doradztwa rolniczego w Polsce i kierunków jego zmian po 2013 roku podczas konferencji zorganizowanej przez Senacką i Sejmową Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi	91
JOANNA KOWALSKA: Opinie organizacji i instytucji działających w obszarze rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich na temat funkcjonującego systemu doradztwa rolniczego oraz propozycje jego zmian	122
Informacja na temat doradztwa rolniczego na podstawie wyników badań przeprowadzonych w roku 2005 i 2008 oraz zamierzenia na 2013 rok	128
Recenzenci kwartalnika „ZAGADNIENIA DORADZTWA ROLNICZEGO” w 2012 roku	133
ROZNY SPIS TREŚCI 2012	134
ANNUAL TABLE OF CONTENTS 2012	137

TABLE OF CONTENTS

FROM THE EDITORS	7
ARTICLES	
What system of agricultural advisory in Poland after 2013? Position of MARD	9
EUGENIUSZ KAROL CHYŁEK: The directions of the development of agricultural advisory system in Poland	22
MIROSŁAW DRYGAS: The perspective of the development of agricultural advisory services in Poland after 2013 in the light of the requirements of the European Commission	42
JÓZEF KANIA: The legal status of agricultural advisory services in Poland and its role in the implementation of the Common Agricultural Policy instruments	62
BEATA JEŻYŃSKA: Agricultural advisory system in legislative package in the assumptions of the CAP 2020	74
INFORMATIONS	
What system of agricultural advisory in Poland after 2013? Discussion about the system of agricultural advisory in Poland and directions of its changes after 2013	91
JOANNA KOWALSKA: Reviews of organizations and institutions active in the field of agriculture and rural development on the currently functioning system of agricultural advisory and proposals of its changes	122
Central Statistical Office – Information about agricultural advisory based on results of research carried out in 2005 and 2008; plans for 2013	128
Reviews of quarter “THE ISSUES OF AGRICULTURAL ADVISORY SERVICE” in 2012	133
ANNUAL TABLE OF CONTENTS 2012	137

Od Redakcji:

Nauka, edukacja, doradztwo rolnicze są bardzo ważnymi czynnikami rozwoju rolnictwa. Doradztwo rolnicze wspiera rozwój rolnictwa, aktywizację społeczno-gospodarczą obszarów wiejskich, w tym także w szczególności przedsiębiorcze zachowanie mieszkańców wsi. Dostarcza rolnikom informacji, wiedzy i rozwiązań z zakresu ekonomiki produkcji rolniczej, zarządzania gospodarstwem, uprawy gleby, ekologii oraz najnowszych technik i technologii produkcji. Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej pomogło wielu rolnikom w korzystaniu z dostępnych form pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków UE.

Od 2005 roku publiczne obecnie doradztwo rolnicze funkcjonuje na podstawie ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego z 22 października 2004 roku. Ustawa ta miała przygotować formalno-prawną podstawę przygotowania doradztwa do funkcjonowania w warunkach przynależności Polski do Unii Europejskiej. Od tego też czasu trwają dyskusje w różnych środowiskach, zmierzające do poszukiwania dla doradztwa rolniczego rozwiązań prawnych, organizacyjnych, finansowych, które pozwoliłyby funkcjonować doradztwu w zmieniających się warunkach i rosnących oczekiwaniach w stosunku do doradztwa rolniczego.

Pierwsza duża dyskusja zorganizowana została z inicjatywy Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi 13 lutego 2006 roku, po niespełna dwóch latach funkcjonowania w strukturach Unii Europejskiej i roku funkcjonowania państwowego doradztwa rolniczego w warunkach ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego. Przebieg dyskusji oraz wnioski ze spotkania zamieszczone zostały w 1. numerze Zagadnień Doradztwa Rolniczego z 2006 roku. Od tego czasu w doradztwie rolniczym nastąpiło wiele zmian.

- 1. Rozporządzenie Rady UE nr 1782 z 2003 roku obligowało państwa członkowskie do utworzenia od 1 stycznia 2007 roku Systemu Doradztwa Rolniczego (FAS- Farm Advisory System), którego celem nadrzędnym jest pomoc doradczą rolnikom w dostosowywaniu gospodarstw do nowych wymogów i pomoc w zarządzaniu gospodarstwem w zmieniających się warunkach funkcjonowania.*
- 2. W Polsce w ramach Systemu Doradztwa Rolniczego, na podstawie ustawy z dnia 7 marca 2007 o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich funkcjonują: ośrodki doradztwa rolniczego, izby rolnicze i prywatne akredytowane podmioty doradcze.*

3. Ustawą z dnia 23 stycznia 2009 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie jednostki doradztwa rolniczego przeszły - od lipca 2009 roku - przeszły pod nadzór wojewódzkiego samorządu terytorialnego i stały się samorządowymi osobami prawnymi.

W Komisji Europejskiej trwają od dłuższego czasu prace nad nowymi zasadami Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku. Dostępne projekty dokumentów są przedmiotem dyskusji zarówno w Komisji Europejskiej jak i w Polsce w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Senackiej i Sejmowej Komisji Rolnictwa. Przewidują one nowe zadania dla doradztwa rolniczego. W związku z nowymi zadaniami dla doradztwa rolniczego z inicjatywy Senackiej Komisji Rolnictwa i Sejmowej Komisji Rolnictwa zorganizowana została w Parlamencie, w dniu 6 listopada 2012 roku konferencja pod hasłem: „**Jaki system doradztwa rolniczego w Polsce po 2013 roku?**” W konferencji uczestniczyli:

- posłowie i senatorowie Parlamentu,
- wiceministrowie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Zofia Szalczyk i Tadeusz Nalewajk,
- zaproszeni eksperci,
- przedstawiciele nauki,
- przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego,
- przedstawiciele Izb Rolniczych,
- przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego,
- przedstawiciele branżowych organizacji rolniczych,
- zaproszeni rolnicy.

Niniejszy numer Zagadnień Doradztwa Rolniczego zawiera stanowisko Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczące organizacji, oceny działalności i zadań dla doradztwa rolniczego po 2013 roku zaprezentowane podczas konferencji, referaty przygotowane przez ekspertów i przedstawione w trakcie konferencji, obszerną dyskusję uczestników konferencji oraz ocenę doradztwa rolniczego zebraną przez Biuro Analiz Sejmowych przed konferencją wśród wybranych instytucji.

Mamy nadzieję, że ze względu na ważność omawianych zagadnień i zainteresowanie nimi doradców i osób współpracujących z jednostkami doradztwa rolniczego oraz podmiotami doradczymi, opublikowane w „Zagadnieniach Doradztwa Rolniczego” treści będą źródłem interesujących informacji i inspiracją do przygotowywania się do współpracy z rolnikami i mieszkańcami wsi w najbliższej i dalszej przyszłości.